

Manifest per una societat lliure d'edatisme

Dia Internacional de les Persones Grans

Avui, 1 d'octubre, les persones grans alcem la veu per exigir una societat que ens respecti, ens valori i ens inclogui sense que l'edat esdevingui un motiu de discriminació o exclusió. Aportem experiència, coneixement i memòria, però sovint som invisibilitzades, menystingudes o reduïdes a estereotips injustos que no reflecteixen qui som realment.

L'edatisme és una forma de discriminació silenciosa però profundament arrelada. Es basa en prejudicis i simplificacions que ignoren la diversitat d'experiències i les maneres de viure l'envelliment, i imposa un criteri únic i exclouent. Les dones grans en són les més afectades, ja que pateixen una doble discriminació: per raó d'edat i de gènere, fet que n'agreuja l'exclusió social.

Aquesta discriminació es manifesta en molts àmbits: se'ns exclou del món laboral, se'ns nega la capacitat de decidir, els mitjans de comunicació ens retraten com a febles o dependents, i sovint se'ns tracta amb condescendència. També es fa evident quan es dissenyen polítiques o pràctiques que no tenen en compte la nostra opinió ni les nostres necessitats. Aquestes actituds no només ens afecten individualment, sinó que empobreixen el conjunt de la societat, que perd la riquesa de la diversitat generacional.

Cal erradicar l'edatisme per garantir la igualtat i la justícia en totes les etapes de la vida. És imprescindible promoure polítiques i lleis que ens protegeixin contra la discriminació per raó d'edat, i fomentar la inclusió i el respecte entre generacions.

Rebutgem qualsevol intent de confrontar joves i grans. El futur es construeix amb el diàleg, el respecte i la col·laboració de totes les generacions. El conflicte entre edats és una fal·làcia que divideix. En canvi, la convivència i la solidaritat intergeneracional enforteixen el teixit social i democràtic.

Per això fem una crida a institucions, entitats, empreses, mitjans i ciutadania a:

- Reconèixer la dignitat en totes les etapes de la vida, i valorar l'aportació de la gent gran, tant pel que han fet com pel que encara poden oferir.

- Implementar polítiques públiques que assegurin la igualtat i la participació, garanteixin drets i oportunitats en tots els àmbits de la vida, fomentin l'envelliment actiu i combatin l'exclusió.
- Transformar el relat social: trencar amb els estereotips en els mitjans de comunicació, que tenen un paper important en la construcció social, i oferir imatges justes i diverses de la vellesa.
- Promoure una educació inclusiva: incorporar continguts que ajudin a identificar i eliminar l'edatisme, i fomentar el respecte i la convivència des de la infància.
- Impulsar el diàleg intergeneracional: crear espais de trobada i intercanvi per compartir coneixements, valors i experiències; trencar prejudicis, i construir ponts.
- Fomentar la cultura de la pau: promoure una societat basada en el respecte, l'empatia, el diàleg i la resolució pacífica dels conflictes, sobretot en un món marcat per guerres i crisis humanitàries en què la gent gran sovint és la més vulnerable i oblidada.
- Promoure valors democràtics: enfortir la democràcia des del compromís actiu i la inclusió de totes les edats, per aconseguir una societat més justa que no retalli drets ni despesa social.

Volem envellir amb dignitat, no amb por. Som una part activa de la societat, som artífexs de la nostra vida i som un grup social amb identitat i drets compartits. Perquè el valor d'una persona no disminueix amb l'edat, i perquè una societat justa i madura no deixa ningú enrere.

La nostra societat serà realment justa només quan sigui inclusiva per a tothom i lliure de discriminació per raons d'edat.

Manifest aprovat el 18 de juliol de 2025 pel Consell de la Gent Gran de Catalunya.